

Az innováció élmezőnyében az EGIS

Gál Péterné vezérigazgató kedvezőbb adófeltételeket remél az új kormánytól

Díjat díjra halmoz az Egis Gyógyszergyár Nyrt.: a 2008. évi Ipari Innovációs Díjat a vállalat új, magyar és európai szabadalommal védett második generációs antipszichotikum készítménye nyerte el, s ezzel a vállalat hatra növelte innovációs díjainak számát. Azt, hogy az Egis a regionális innováció élmezőnyében szerepel, közel nyolcvan éves kutatási tapasztalatának és növekvő arányú ráfordításainak köszönheti.

Az cég K+F tevékenysége nem korlátozódik generikus készítmények kifejlesztésére, hanem kiterjed originális gyógyszermolekula-jelöltek kémiai szintézisére és gyógyszerhatástani vizsgálataira is – tudtuk meg az Egis vezérigazgatójától. Gál Péterné abból a jeles alkalmából nyilatkozott lapunknak, hogy 2009. március 6-án az egyik legmagasabb francia állami elismerésnek minősülő Nemzeti Érdemrend (Ordre National du Mérite) tiszti fokozatában részesült.

FRANCIA KAPCSOLAT

– Vezérigazgató asszony, mindenekelőtt engedje meg, hogy az IME – Az egészségügyi vezetők szaklapja és a magam nevében gratuláljak a magas állami kitüntetéshez, amelyet a francia-magyar kétoldalú kapcsolatok fejlesztésében végzett tevékenységéért adott át Önnek nemrég Franciaország budapesti nagykövete. Elárulná, mi az oka a franciákhoz való kötődésének?

Az elmúlt majdnem húsz évben francia érdekeltségű cégek magyarországi leányvállalatát irányítottam. Ez érvényes jelenlegi munkahelyemre is, hiszen az Egis többségi tulajdonosa és egyben stratégiai partnere, a Servier cég Franciaország vezető, független és a legnagyobb magánkézben lévő gyógyszeripari cégcsoportja. Kötődésem Franciaországhoz egyébként ennél jóval korábbra nyúlik vissza. 1982-től a férjem kinti munkája miatt öt és fél évig éltem Párizsban, lehetőségem volt közvetlen kapcsolatba kerülni az ott élőkkel, barátságokat kötni, és közelről megismerni a francia kultúrát.

– Ön külkereskedelmi szakon szerzett közgazdász diplomát. Hogyan került kapcsolatba a gyógyszeriparral?

Nem sokkal pályakezdésem után az akkori külkereskedelmi vállalatok elitjéhez tartozó Medimpexhez kerültem. Eleinte üzletkötőként, majd osztályvezetőként gyógyszerexporttal és importtal valamint tenderüzletekkel foglalkoztam. Vagyis már külkereskedő koromban kialakult a kötődésem az ágazathoz, a munkám során mindegyik magyar gyógyszergyár készítményével találkoztam. Gyógyszeripari pá-

lyám azonban akkor kezdődött el, amikor hazaköltöztem Franciaországból, és elhelyezkedtem a Human Gyógyszergyárnál. A Human kereskedelmi irodájának felállítása során rálátásom adódott az összes gyógyszeripari munkafázisra, így sok mindent megtanultam az iparág működéséről.

A mai napig tartó szoros együttműködésem a francia vállalatokkal arra az időre nyúlik vissza, amikor a külföldi gyógyszergyártók megnyitották első képviselőiket Magyarországon. A Roussel Uclaf nevű céget irányítottam, amely később fuzionált a Hoechst vállalattal. Négy év múlva a Hoechst-Marion-Roussel egyesült a Rhone-Poulenc Rorer céggel – így született meg az Aventis Pharma, amelynek a neve jól ismert szakmai körökben. Tegyük hozzá: nem véletlenül, hiszen rövid idő alatt a magyar gyógyszerpiac egyik meghatározó szereplőjévé vált. Ez a siker a kiváló termékportfólió és a remek munkatársak közös érdeme volt. Ezzel a nagyon elkötelezett, professzionális gárdával négy igen mozgalmas év alatt elértük, hogy az Aventis tíz helyezéssel – a tizenhetedikről a hetedikre – lépett előre a gyógyszergyártók hazai ranglistáján. Talán nem túlzás, ha azt mondom, sikertörténetet írtunk...

MAGYAR SZAKÉRTELEM

– Aztán egy újabb nagy fúzióval létrejött a Sanofi-Aventis, ahová Ön már nem igazolt át...

Én akkor visszavonultam. Pontosabban: csak azt hittem, hogy visszavonulok, mert kisvártatva izgalmas új ajánlatot kaptam: stratégiai tanácsadónak hívtak az Egisbe, amelynek akkor már többségi tulajdonosa volt a Servier. Hívtak, mentem, még hozzá szívesen. 2005 decemberében az a megtiszteltetés ért, hogy engem jelöltek a nyugállományba vonuló Orbán István vezérigazgató utódjául.

– Az innovatívoknál eltöltött évek után kissé szokatlan lehetett egy generikus cég irányítását átvenni..

Jól ismertem a vállalatot, az Egis Gyógyszergyár ugyanis gyakran volt üzleti partnerem annak idején a Medimpexnél. Ami pedig az innovációt illeti, az Európai Bizottság jelentése szerint az Egis kiemelkedően innovatív vállalat, a régió egyik leginnovatívabb cége. Az ipari K+F ráfordítások alapján felállított rangsorban mi költjük a harmadik legnagyobb összeget innovációra a közép-kelet-európai régió összes iparvállalata közül. 8,9 milliárd forintot – árbevételünk 9,3%-át – fordítottunk kutatás-fejlesztésre a 2007/2008-as üzleti évben. Az Egis-portfólió elsősorban a szív- és érrendszeri megbetegedésekre, a központi idegrendszerre, légző- és emésztőszervi betegségekre ható

gyógyszerekből áll. A 2008. szeptember 30-án zárult üzleti évünk végén 228 érvényes törzskönyvünk volt belföldön és 1714 külföldön, összesen 90 féle hatóanyagból 107 termékcsalád 359 készítményét értékesítettük az év során.

– Milyen arányt képviselnek a generikus és az originális termékek az Egis értékesítésben?

Az árbevételünk 65%-a generikus gyógyszerek és hatóanyagok eladásából származik. Emellett folyamatosan nő és immár 32%-ot képvisel a licenc gyógyszerek értékesítése. Az originális saját termékek forgalma 3%. Kevesen tudják, hogy – bár büszkén vállaljuk a generikus profilunkat – több évtizedes tapasztalatunk van az originális gyógyszer-molekula-jelöltek kémiai szintézisében és gyógyszerhatástani vizsgálataiban is. Többségi tulajdonosunknak és stratégiai partnerünknek, a Servier cégnek köszönhetjük, hogy a gyógyszeripart sújtó megszorítások közepette is folytatni tudjuk ezt a tevékenységet: a Servier menedzsmentje nagyra értékeli a magyar gyógyszeripar tradícióit és eredményeit.

– Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a Servier az anyaországon kívül kizárólag nálunk működött kutatóhelyet. Budapesti Gyógyszerkémiai Kutatóintézetének ünnepélyes megnyitójáról mi is hírt adtunk tavaly februárban. Ez alkalomból interjút adott lapunknak Franck Parisot úr, a Servier Hungária akkori ügyvezető igazgatója és Dr. Blaskó Gábor akadémikus, az új kutatóközpont igazgatója is.

Blaskó professzor bizonyára részletesen beszámolt az Egisben folyó K+F tevékenységről, hiszen majd két évtizedig volt a kutatási igazgatónk. Ebben a szellemi műhelyben, melyet ma Dr. Simig Gyula irányít –, olyan tudásanyag halmozódott fel, amiben nagy perspektívát lát a többségi tulajdonosunk, ezért maximálisan támogatja az itt zajló munkát.

Az originális kutatómunkában rendkívül nagy jelentősége van a Servier céggel folytatott stratégiai partneri együttműködésünknek. Az e keretek között kialakított munkamegosztás lényeges eleme, hogy amennyiben továbbfejlesztésre érdemes gyógyszerjelölt molekulát találunk, a fejlesztést a Servier folytatja tovább, átvállalva ezt a rendkívül költségigényes szakaszt. S bár az így létrejövő új gyógyszerkészítmény a Servier terméke lesz, szerződésünk értelmében mi végezhetjük a forgalmazását a stratégiai piacainkon.

Az eredeti molekulák kutatása mellett intenzíven dolgozunk a generikus portfóliónk megújításán, ami kulcsfontosságú a piaci versenyképességünk megőrzése szempontjából. Tehetséges, elkötelezett kutató-fejlesztő gárdánk dolgozik annak érdekében, hogy saját eljárással szabadalmaztatt, kiváló minőségű készítményeket állítsunk elő.

– Erről egy farmakológus professzor okfejtése jut az eszembe, aki szerint számos esetben a követő gyártó sokkal jobb, fejlettebb technológiát alkalmaz, mint az originális gyártó. A technikai innovációknak köszönhetően a követő gyógyszer – változatlan biohasznosulás

mellett – a betegek számára kedvezőbb tulajdonságokkal rendelkezhet.

Hogy ez mennyire így van, arra ékes példa az új, magyar és európai szabadalommal védett, második generációs antipszichotikum készítményünk, amely idén márciusban Ipari Innovációs Díjat kapott – ez immár a hatodik innovációs díjunk. A kémiai innováció eredményeként nagyon tiszta hatóanyagot sikerült előállítanunk, a segédanyagok optimalizálásával csökkentettük a tableta tömegét és a gyártás gazdaságosságát is jelentős mértékben javítottuk.

ÜZLETI KÖRNYEZET

– A szigorú minőségbiztosítási és környezetvédelmi előírások betartása mellett meglehetősen nehéz lehet faragni a gyártási költségeken...

Rátapintott a lényegre. A gyártási rendszerünk megfelel a nemzetközi Good Manufacturing Practice elveknek és a magyar Országos Gyógyszerészeti Intézet, valamint az amerikai FDA előírásainak – mindez nagymértékben megdrágítja a termelést. Magasra helyeztük a mércét, mert csak egy minőséget ismerünk: a legjobbat. E színvonal megtartása azonban komoly erőfeszítést igényel, mivel olyan távolkeleti országokkal is fel kell vennünk a versenyt, ahol jóval olcsóbb a gyártás. Az Egis 4,5 milliárd tablettát, 140 millió doboz gyógyszert, valamint 500-600 tonna hatóanyagot állít elő évente. Ekkora termelési volumen mellett létfontosságú a gyártás gazdaságossága.

– Ön, aki mind az innovatív, mind a generikus gyártói oldalról komoly tapasztalatokat szerzett, hogyan látja az eredeti és a követő gyártók közötti viszonyt Magyarországon? Van-e közöttük párbeszéd, törekednek-e közös érdekképviselőre a döntéshozók irányában?

Mindig is az volt a véleményem – korábban a Nemzetközi Gyógyszergyártók Egyesülete, és most, a Magyarországi Gyógyszergyártók Országos Szövetsége (MAGYOSZ) tagjaként is –, hogy az innovatív és a generikus gyártók békés egymás mellett élésének teljesen természetesnek kellene lennie. A vállalati szintű érdekeknel fontosabb ugyanis a közös cél: a kiszámítható és biztonságos üzleti környezet megteremtése. A gyógyszeriparban hosszú távra kell tervezni, nem lehet az alkalomhoz igazítani, váltogatni a stratégiát, hiszen egy gyógyszer kifejlesztése hosszú időt igényel. Ha egy gyógyszergyár elindít egy fejlesztést, az évek-re, sőt évtizedekre meghatározza a működés irányát. A kiszámítható, transzparens környezet tehát közös érdekünk, együtt kell működnünk ennek érdekében. Az elmúlt évek drasztikus megszorításainak időszakában már volt példa a piac szereplőinek együttműködésére.

– Milyen eredménnyel?

Innovatív és generikus vállalatok már több témában jutottak közös véleményre, adtak ki közös sajtóközleményt. Magyarországon kutató, fejlesztő, beruházó gyógyszergyár-

tóként pedig közös EU-konform igényeket fogalmaztunk meg arról, hogy a tevékenységünket ne csak szavakban ismerje el a kormány, hanem a jelenleginél kedvezőbb adófeltételek megteremtésével is. Ezen a téren előrelépést jelentett, hogy a Gyurcsány-kormány a gazdaságpolitikai koncepció részéként meghatározta azokat az ágazatokat, amelyeket hosszú távon prioritással kíván kezelni – ezek között nevesítette a gyógyszeripart és a biotechnológiát. Anélkül, hogy a biotechnológia meglévő és jövőbeni szerepének fontosságát megkérdőjeleznénk, fel kell hívni a figyelmet arra is, hogy mi és a hozzánk hasonló tradicionális gyógyszeripari nagyvállalatok termékeik kétharmadát exportra gyártják, és a magyar vállalati K+F több mint egyharmada is tőlünk származik. E húzóágazat jövője és versenyképességének növelése tehát alapvető érdeke kell, hogy legyen az országnak. Biztatónak tartom, hogy az új kormány „Válságkezelés és bizalom erősítés” című egyéves cselekvési terve a versenyképesség erősíté-

sét célzó feladatok között kitér a gazdaság egésze számára fejlődést eredményező üzleti környezet kialakítására. S ha már a kormány megfogalmazta a beruházásra és a munkahelymegőrzésre ösztönző feltételrendszer kialakításának igényét, talán arra is van remény, hogy a támogatási szándékát kézzelfogható módon is bizonyítja majd. Ilyen lépés lenne, ha a jövőben az iparágat sújtó extra adókat a K+F-re fordított költségek figyelembevételével csökkenteni lehetne. Az iparágat sújtó 12%-os különadó megszüntetésével a döntéshozók elejét vehetnék, hogy a hazai terepen működő vállalatok előnyösebb feltételeket kínáló országokba helyezték át a kutatás-fejlesztést és termelést. A kormány nem akarhatja, hogy ilyen fájó döntést hozzanak a gyógyszergyártók. Hiszen ne felejtjük el, Magyarország egyik leghatékonyabb ipari ágazatáról van szó, amelynek itthon tartása nemzetgazdasági érdek. Ha ezt belátja a politika, akkor talán majd tettek is követik végre az elvi támogatást...

Boromisza Piroksa

NÉVJEGY

Gál Péterné a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Külkereskedelmi szakán szerzett közgazdászdiplomát. Több mint 30 éves gyógyszeripari és vezetői pályafutását folyamatos sikerek övezik. Nemzetközi karrierjének jelentős állomásaként tartja számon az 1992-től a francia-német tulajdonú

Aventis és elődvállalatai (Roussel Uclaf, Hoechst Marion Roussel) magyarországi ügyvezető igazgatói posztján szerzett tapasztalatait. Irányítása alatt az Aventis magyarországi vállalata a hazai gyógyszerpiac meghatározó szereplőjévé vált. 2006 óta a legnagyobb francia magánkézben lévő gyógyszergyár, a Servier többségi tulajdonában lévő Egis Nyrt. vezérigazgatója. Öt évet élt Franciaországban. Felsőfokon beszél angolul és franciául.

Őssejt transzplantáció a rosszindulatú vérképzőszervi betegségekben

A Szegedi Tudományegyetem Szent-Györgyi Albert Klinikai Központjában 2009. májusában létrejött az ország negyedik Autolog Őssejt-transzplantációs Részlege. Az osztálynak köszönhetően a jövőben a Dél-alföldi régió betegeinek nem szükséges más, távoli centrumokba utazniuk, ha betegségük úgynevezett saját őssejt-átültetési kezelést igényel.

Őssejt transzplantációt nagy dózisú kemoterápia után végeznek az immunrendszer és a csontvelő helyreállítása céljából, elsősorban olyan betegeknél, akikben a hagyományos kezeléseket követően az alapbetegség kiújul, vagy átmeneti egyensúlyi állapot után az állapot ismét romlik – magyarázta Dr. Borbényi Zita egyetemi tanár, az új részleg vezetője. Elsősorban a nyiroksejtes eredetű rosszindulatú betegségek, az úgynevezett lymphomák bizonyos altípusai tartoznak ebbe a csoportba.

A most már Szegeden is alkalmazott eljárás során a hagyományos daganatölő kezeléssel pusztítják el a rosszindulatú sejteket. Ahhoz azonban, hogy a kemoterápia alatt a vérképző sejtek ne szenvedjenek életre szóló károsodást, a kutatók a kezelés előtt a vérből speciális eljárással vérképző őssejteket gyűjtenek, melyeket fagyaszttva tárolnak. Az orvosok ezeket a saját egészséges vérképző őssejteket adják vissza a páciensnek a gyógyszeres kezelés után, biztosítva ezzel az egészséges vérképzés visszaállítását. Az új részlegen alkalmazott modern kezelés eredményeképpen a gyógyulási esélyek jelentősen javulnak – hangsúlyozta Dr. Borbényi Zita.

TÉ